

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.018/2018/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Buza Ottó ügyvéd) által képviselt **felperes neve, felperes székhelye** szám alatti székhelyű **felperesnek** - a Dr. Gulyás Zoltán ügyvéd (5000 Szolnok, Dózsa Gy. u. 2.) által képviselt **alperes neve, alperes székhelye** szám alatti székhelyű **alperes** ellen kötbér követelés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2016. március 4. napján kelt 27.G.20.395/2014/43. számú ítélete ellen a felperes által 44. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott - és a Kúria Pfv.V.22.370/2016/4. számú, a Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.172/2016/5. számú ítéletét hatályon kívül helyező végzése folytán megismételt - másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg alperesnek 1.200.000,- (Egymillió-kettőszázezer) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 2.500.000,- (Kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket, valamint 3.500.000,- (Hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárásban le nem rótt illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A 2013. február 1. napja óta adósságrendezési eljárás hatálya alatt álló alperesi önkormányzat 2013. évben, a nyári időszakban megrendezésre kerülő **rendezvény vene** elnevezésű rendezvényre pályázatot írt ki, melyre a felperesi kft. nyújtott be ajánlatot. Alperes képviselő-testülete 2013. március 25. napján megtartott ülésén 140/2013. (III.25.) számú határozatával a felperes ajánlatát érvényesnek nyilvánította és a szerződés aláírására felhatalmazta a polgármestert. Felperes ügyvezetője a megkötendő szerződésben olyan rendelkezéseket, többek között kötbér kikötést is javasolt felvenni, amelyek az eredeti ajánlati felhívás feltételrendszerét meghaladták, ezért a felek több szerződéstervezetet is készítettek.

Az alperesi képviselő-testület 2013. április 11. napján megtartott ülésén elfogadta a 149/2013. (IV.11.) számú határozatot a 2013-2018. évekre vonatkozó **rendezvény vene** rendezvények megrendezéséről. Ebben a felperest jelölte ki ezen években a rendezésre, melynek díját évi bruttó 1.000.000,- forintban határozta meg azzal, hogy minden évben a KSH inflációs indexével korrigált értékkel kell azt növelni.

Ezt követően a képviselő-testület 2013. április 29. napján megtartott ülésén további határozatokban (195/2013., 196/2013. (IV.29.) határozat) rögzítette, hogy a felperes képviselőjének a szerződést 2013. május 3-i jogvesztő határidőn belül alá kell írnia. Ha a szerződés aláírására ezen határidő alatt nem kerül sor, a képviselő-testület a rendezvény megrendezésére az önkormányzat tulajdonában álló **A...** Kft-t bízta meg. A képviselő-testület elfogadta a felperes 2013. évre vonatkozó 5.000.000,- forint, továbbá 2014. évtől kezdődően évi 7.000.000,- forint összegű meghíusulási kötbér kikötését. A képviselő-testületi ülésen **felperesi ügyvezető neve** a felperes ügyvezetője is jelen volt. Az

alperes pénzügyi gondnoka az ülésen nem vett részt, ő utóbb a határozatokról értesítést kapott, azokkal szemben kifogást nem emelt.

A képviselő-testületi határozatok alapján a felperes és az alperes között létrehozni kívánt szerződés tervezetét **ügyvéd neve** ügyvéd készítette el, mely 2013. május 3. napján a felek képviselői számára rendelkezésre állt. A „Megállapodás rendezési jog átengedéséről” elnevezésű szerződést a felperes képviselőjében **felperesi ügyvezető neve** ügyvezető, míg alperes részéről **polgármester neve** polgármester 2013. május 3. napján (pénteki nap) írták alá.

A szerződés 1. pontja értelmében az alperesi önkormányzat és a felperes, mint szervező megállapodtak, hogy a 2013. és 2018. év közötti időszakra a **rendezvény vene** rendezvénysorozat megrendezésének jogát az alperes a felperes részére átadja. Ennek ellenértékét 2013. évben 1.000.000,- forintban határozták meg, melyet a szervező „a szerződés aláírásától számított 3 napon belül” vállalt megfizetni az önkormányzat szerződésben bankszámla-számmal megjelölt **pénzügyi intézet neve** vezetett számlájára. A díjfizetés tényét az önkormányzat képviselője a bankszámla-kivonat hitelesített másolatának haladéktalan átadásával vállalta igazolni a szervező felé. Felek a szerződésben külön rendelkeztek arról, hogy „a határidőre történő megfizetés elmaradása a szerződés azonnali hatályú megszűnését eredményezi”.

A szerződés 16. pontjában a felperesi szervező által vállalt kötelezettségek nem teljesítése vagy indokolatlan megtagadása esetére egyösszegű, 15 millió forintos meghíúsulási kötbért kötöttek ki. Arra az esetre, ha a szerződés az alperesi önkormányzatnak felróható okból hiúsul meg, akkor a szerződő felek az önkormányzat által fizetendő meghíúsulási kötbért is rögzítették, ez a 2013. évi rendezvény meghíúsulása esetén 5.000.000,- forint, a további évekre vonatkozóan 2018. évi 7.000.000,- forint.

A felperes a szerződés aláírásától - 2013. május 3. napjától - számított 3 napon belül, május 6. napjáig az 1.000.000,- forint összeget nem fizette meg.

A felperes jogi képviselője 2013. május 8-án e-mailben kereste meg az okiratszerkesztő ügyvédet a szerződés aláírt példányának megküldése érdekében. Arra hivatkozott, hogy ügyfele (felperes) csak a szerződés birtokában tudja a szerződéses kötelezettségét teljesíteni, a 2013. évre járó 1.000.000,- forintot átutalni. A jogi képviselők egyeztetésének eredményeként az okiratszerkesztő ügyvéd irodájában még aznap 16 óra 55 perckor a felperesi kft. képviselőjében eljáró **felperesi ügyvezető neve** ügyvezető a szerződés két - valamennyi feltüntetett személy által - aláírt példányát jegyzőkönyvben igazolt módon átvette.

A felperes megbízásából **felperesi megbízott** magánszemély 2013. május 13. napján (hétfői nap) az **pénzügyi intézet neve** egy budapesti fiókjában 1.000.000,- forint készpénzt fizetett be, az alperesi önkormányzat folyószámlájára.

Az alperes polgármestere 2013. május 14. napján levélben értesítette a felperes ügyvezetőjét, hogy a szerződésben vállalt kötelezettség teljesítése elmaradt, az 1.000.000,- forint átutalására határidőben nem került sor, ezért a szerződés álláspontja szerint nem lépett hatályba.

A felperes az alperesi polgármesternek küldött válasz levelében közölte, hogy a 2013. május 3. napján aláírt szerződésből az aláírásakor nem kapott példányt, ez a szerződésben vállalt kötelezettség teljesítésének akadályát képezte. 2013. május 8. napján levélben megkereste a szerződésben közreműködő, azt ellenjegyző ügyvédet és csak ennek nyomán kapott kézhez ugyanezen a napon két aláírt szerződési példányt. Ehhez képest a teljesítésre nyitva álló 3 napos határidőben, 2013. május 13. napján, hétfőn, a felperesi kft. megbízásából eljáró **felperesi megbízott** az önkormányzatnak a tárgyi szerződés 1. pontjában megjelölt bankszámlájára befizette a szerződési kötelezettségként szereplő 1.000.000,- forintot, ezért a szerződés hatályba lépett. Felhívta egyúttal az alperesi önkormányzatot a szervezés megkezdéséhez szükséges intézkedések megtételére.

Az alperesi önkormányzat a felperesi megkeresés ellenére sem változtatta meg álláspontját és 2013-ban a **rendezvény vene** a **A...** Kft. rendezte meg.

A felperes 1.000.000,- forint és járulékai megfizetése iránt fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett, mely alperesi ellentmondás folytán perré alakult. Az eljárás tartama alatt a **felperesi megbízott** által alperesi bankszámlára befizetett 1.000.000,- forintot az alperesi önkormányzat visszautalta a felperes javára. A felperes ezt követően felemelt kereseti kérelmében 43.000.000,- forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni alperest meghiúsulási kötbér címén a rendezési jog átengedéséről szóló megállapodás 16-17. pontjaira hivatkozással. Keresetének jogalapjaként utalt arra, hogy 2014. február 19-i levelével a szerződéstől az alperesi önkormányzat súlyos szerződésszegése okán kénytelen volt elállni, így az elállás miatti meghiúsulásra alapított kötbérre jogosulttá vált.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Az alperesi álláspont szerint a felperes a megadott határidő alatt elmulasztotta megfizetni a szerződés hatályba lépéséhez szükséges 1.000.000,- forintot, ezért a rendezési jog átengedéséről szóló megállapodás nem lépett hatályba. Részéről szerződésszegő magatartás nem történt, szerződésszegés hiányában kötbér fizetésre nem kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Rámutatott, hogy a szerződés aláírásától számított 3 napos határidőt szabtak a felek az 1.000.000,- forint összegű díj megfizetésére. A szerződés létrejötté, érvényessége vagy hatályának beállta nem függött a pénzügyi gondnok ellenjegyzésétől. A két törvényes képviselő - felperesi ügyvezető, valamint az alperesi polgármester - részéről a szerződés aláírására 2013. május 3. napján sor került, ezen időponttól számított 3 napos határidő 2013. május 6. napján lejárt. A bíróság megjegyezte, hogy a Ptk. 3. § (1)-(3) bekezdéseinek rendelkezései a Ptk. törvényi határidőire vonatkoznak, a felek azonban szerződésükben külön nem rendelkeztek arról, hogy a Ptké. rendelkezéseit irányadónak tekintenék. A bíróság mindezekből következően megállapította, hogy a 2013. május 6. napján lejárt határidőn belül a felperes részéről teljesítés nem történt, erre csak jóval később, 2013. május 13. napján került sor. Külön kitért arra, hogy a felperes ügyvezetőjének tudomása volt a képviselő-testületi üléseken meghozott határozatokról, lehetősége volt az átutaláshoz szükséges bankszámlaszám aláíráskori rögzítésére, vagy a bankszámlaszám megismerése érdekében a szerződés egy, a pénzügyi gondnok által még alá nem írt példányát elkérhette volna. Megjegyezte a bíróság, hogy még a 2013. május 8-i e-mailben sem kért ezzel kapcsolatos adatközlést a felperesi ügyvezető. Mindezek alapján arra a végső következtetésre jutott, hogy a rendezési jog átengedéséről szóló szerződés hatályba lépéséhez szükséges feltételt a felperes neki felróható okból nem teljesítette, alperessel szemben meghiúsulási kötbért ezért nem érvényesíthet.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását. Álláspontja szerint az alperesnek kötelezettsége volt a pénzügyi gondnokkal ellenjegyeztetni a szerződést, mely anélkül nem lett volna érvényesnek tekinthető, ezért kellett valamennyi példányt az alperesi polgármesternél hagynia. A pénzügyi gondnok ellenjegyzésének bevárása elvárható gondos magatartás volt a részéről, hiszen csak annak ellenjegyzésével történhetett kötelezettségvállalás az adósságrendezési eljárás alatt álló alperesi önkormányzat részéről. A pénzügyi gondnok aláírásáról az alperesnek kellett gondoskodnia, erre csak 2013. május 8-án került sor. A felperes 2013. május 8. napján hozzájutott a pénzügyi gondnok által is ellenjegyzett szerződési példányhoz, a Ptké. 3. §-a szerinti határidő számítási szabályok szerint 2013. május 13-án éjfélig módjában állt a pénzáttalalás teljesítése. A teljesítését tehát a korábbi időszakra nézve az alperes késedelme akadályozta meg, felperes csak az aláírt, ellenjegyzett szerződési példány birtokában került abba a helyzetbe, hogy teljesíteni tudjon. Erre pedig a Ptké. - felek szerződésére is vonatkozó - anyagi jogi határidő számításának szabályai szerint határidőn belül került sor.

Alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Alperesi álláspont szerint a szerződés felek által történő aláírásától számított 3 egymást követő naptári napon belül kellett volna a felperesi pénzáttalásnak megtörténnie. Ezt a felek szigorú, kifejezetten szerződésben rögzített határidőszabással írták elő. Ezt a határidőt a felperes elmulasztotta, mely körülmény miatt a szerződés nem lépett hatályba.

A Szegedi Ítélőtábla Gf.III.30.172/2016/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét - eltérő indokolás mellett - helybenhagyta.

A Szegedi Ítélőtábla ítéletét a Kúria Pfv.V.22.370/2016/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, és új határozat hozatalára utasította. A jogerős határozatot jogszabálysértőnek minősítette, a szerződés létrejötté, hatályossága, a felperes teljesítése és a szerződés megszűnése körében kifejtett, ellentmondásos jogi indokolása miatt.

A fellebbezés **nem alapos.**

Az alperes 2013. április 29-i képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből (29/A/5. szám alatt csatolva) megállapítható, hogy az ülésen keletkezett 195/2013. számú határozat egyértelműen és félreérthetetlenül a felperes részéről történő aláíráshoz rendeli 2013. május 3-ig a szerződés megkötését, amely jogvesztő határidő. A képviselő-testület 196/2013. számú határozata pedig arról rendelkezett, hogy ha határidőre a szerződés aláírására nem kerül sor, a rendezvény megszervezésével a **A.. Kft-t** kell megbízni. Az ülésen részt vett a felperes ügyvezetője is, a határozatokban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el.

A perben 25. számon felvett jegyzőkönyvben **felperesi ügyvezető neve** megerősíti, hogy „május 3-án legkésőbb alá kellett írni a megállapodást, mert ez volt a képviselő-testület elvárása” (25. számú jegyzőkönyv 10. oldal).

Tény, hogy 2013. május 3. napján (péntek) az alperesi polgármester és a felperesi ügyvezető a szerződést aláírták.

A szerződés 1. pontja szerint: az 1.000.000,- forint ellenértéket „szervező jelen szerződés aláírásától számított 3 napon belül az önkormányzat számlájára teljesíti. A határidő elmulasztása esetére a szerződés nem lép hatályba.”

A felek szerződésének ezen 1. pontját az előzményekkel, a képviselő-testületi határozatokkal együttesen kellett értelmeznie a bíróságnak. A fizetési határidőre vonatkozó rendelkezést az előzményi képviselő-testületi határozatokkal egységesen értelmezve, a szerződési kikötés ezen pontjában szereplő „a szerződés aláírása” a felperes részéről történő aláírás időpontját jelentette, függetlenül attól, hogy utóbb a pénzügyi gondnok mely időpontban ellenjegyzí a szerződést. Tény, hogy a felek a szerződést május 3. napján aláírták, következésképpen a szerződés 1. pontjában írt fizetési határidő ettől az időponttól kezdődött. A kikötés alapján a fizetési határidő az aláírástól számított 3 nap volt.

A fizetési határidő lejártá tekintetében - ahogy arra az ítélőtábla már korábban is rámutatott - külön kikötés nélkül is irányadó volt az anyagi jogi határidő számításra vonatkozóan a Ptk. 282. §-ának rendelkezése, valamint a Ptk. 3. § (1)-(3) bekezdése (Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.041/2013/8. számú részítélet, Pfv.VI.21.867/2009/5. számú eseti döntés, BH 1995/402. számú döntés, BDT 2009/1951. számú döntés). E szerint, mivel a fizetési határidőbe az aláírás napja nem számít bele, a határidő 2013. május 6. napján lejárt. Ha a felperesre nézve kedvezőbb, csak munkanapokat figyelembe vevő álláspontot fogadnánk is el - melyre az alperesi polgármester utalt meghallgatásakor (25. számú jegyzőkönyv 3. oldal) -, akkor is legkésőbb 2013. május 8. napján a fizetési határidő eltelt. A határidő eredménytelen elteltével a szerződés - annak 1. pontjában foglalt rendelkezése szerint - hatályba sem lépett.

Alapítan az a felperesi hivatkozás, hogy a fizetési kötelezettség teljesítésében akadályozott volt, mert „nem kapott aláírt példányt” a megállapodásból, ugyanis a fizetéshez szükséges valamennyi adat rendelkezésre állt. Amennyiben igényelte, a polgármester által aláírt szerződést átvehette volna, mert a fizetési határidő a pénzügyi gondnok aláírásától nem függött, az okiratnak ügyvédi általi ellenjegyzése pedig irreleváns.

A pénzügyi gondnok szerződés aláírása nem befolyásolta a felperesre vonatkozó perbeli fizetési határidőt.

A pénzügyi gondnok szerepét illetően a Szegedi Ítéltábla a korábbi ítéletben kifejtett okfejtését a szerződéskötés körében nem tartja fenn. Helyesen a pénzügyi gondnok által a szerződés ellenjegyzése a szerződés érvényes létrejötte szempontjából közömbös, a szerződés a két fél képviselőjének aláírásával, 2013. május 3-án érvényesen létrejött.

A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. 41. § rendelkezései szerint (hasonlóan a korábbi 1990. évi LXV. tv. (Ötv.) 9. § (1) bekezdéséhez) a helyi önkormányzat jogi személy. A képviselő-testületet a polgármester képviseli.

A helyi önkormányzatok feladat- és hatásköréről szóló 1991. évi XX. tv. 139. § (1) bekezdés d) pontja szerint a polgármester a helyi önkormányzat nevében kötelezettségeket vállalhat.

A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv. alapján a pénzügyi gondnok az adósságrendezés megindításának időpontjától kezdődően *figyelemmel kíséri* a helyi önkormányzat gazdálkodását, a jogszabályokban kötelezően előírt feladatainak és hatásköreinek ellátását. A képviselő-testületi ülésre készült költségvetést érintő előterjesztésekhez a pénzügyi gondnok véleményét csatolni kell. A Har. 14. § (1) bekezdés szerint a kötelezettségvállalások és kifizetések *teljesítése* csak az ő ellenjegyzésével történhet.

A törvény a polgármester képviseleti jogán harmadik személy irányában korlátozást nem tartalmaz, és ezt az adósságrendezési eljárásra alkalmazandó rendelkezések sem korlátozzák. A pénzügyi gondnok az adósságrendezési eljárásban képviseleti jogot - eltérően a felszámoló jogi státuszától - nem kap.

A pénzügyi gondnok szerepét illetően az elsőfokú ítélet okfejtése (5. oldal 4. bekezdés) helytálló. Az adósságrendezés egyezségkötésre irányuló szakaszában gazdasági kérdésekben nem a pénzügyi gondnok dönt, az ő feladata elsősorban a tanácsadás, ellenőrzés. A pénzügyi gondnok az adósságrendezés megindításának időpontjától kezdődően figyelemmel kíséri a helyi önkormányzat gazdálkodását, a jogszabályokban kötelezően előírt feladatainak és hatásköreinek ellátását. Kötelezettségvállalások és kifizetések csak az ő ellenjegyzésével teljesíthetők (A polgári nemperes eljárások joga, Elte Eötvös. Kiadó, 2004., www.tankonyvtar.hu <<http://www.tankonyvtar.hu/>> 375-386. oldal). Hasonló álláspontot tartalmaz a Wolters Kluwer Kiadó által fenntartott elektronikus jogtárnak a csődtörvényhez kapcsolódó „Nagy kommentárbeli” okfejtése is, mely szerint az adósságrendezés egyezségi szakaszában a pénzügyi gondnok feladata tanácsadás, ellenőrzés. A kapcsolódó kommentárokból az a következtetés vonható le, hogy a pénzügyi gondnok feladata az adósságrendezési eljárásban a már létrejött szerződések kifizetéséhez - vagyis a kötelezettségvállalás teljesítéséhez - kapcsolódó jóváhagyás. A szerződés tehát a polgármester és a szerződő felperes törvényes képviselője általi aláírással érvényesen létrejött, a pénzügyi gondnok ellenjegyzése a szerződésen jogi szempontból nem releváns a szerződés létrejötte szempontjából, mert - eltérően a felszámolási eljárástól - az adósságrendezési eljárás alatt a polgármester az adott önkormányzatot továbbra is képviseli. Más kérdés, hogy a pénzügyi gondnok ellenjegyzése nélkül az érvényesen létrejött szerződések alapján a kifizetések és kötelezettségvállalások nem teljesíthetők, azonban ez nem érinti a szerződés érvényes létrejöttét (hasonlóan: Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.029/2013/4. sz.).

Annak ugyan elvileg nincs akadálya, hogy a szerződő felek a szerződés létrejöttét a pénzügyi gondnok ellenjegyzéséhez kössék, de ilyen konkrét kikötés jelen ügyben nem került rögzítésre a megállapodásban.

Tekintettel arra, hogy a felperes részéről az általa vállalt, szerződés aláírásától számított 3 napon belül teljesítés nem történt, ezért a szerződés nem hatályos. A hatálytalan szerződés alapján a felperes által állított alperesi szerződésszegésből eredő kötbérkövetelésnek jogalapja nem áll fenn és okafogyott a felperes által közölt elállás is.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljárni, és fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő alperes másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pont, valamint az (5) és (6) bekezdés alapján az ítéletábra 700.000,- forintban határozott meg, valamint köteles megfizetni a felülvizsgálati eljárásban megállapított 500.000,- forintot.

A felperes személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 250.000,- forint fellebbezési és 3.500.000,- forint felülvizsgálati illeték utólagos megfizetésére a pereszes felperes köteles a Pp. 78. (1) bekezdés és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdése alapján.

Szeged, 2018. március 22.

Dr. Kemenes István s.k.. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró